

Aan
Tweede Kamer der Staten Generaal

Van
Voorzitter Veiligheidsberaad

Datum
15 mei 2023

Inbreng voorzitter Veiligheidsberaad voor rondetafelgesprek Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen

Geachte leden van de vaste kamercommissie Justitie en Veiligheid,

Al ruim een jaar houden de 25 veiligheidsregio's zich bezig met het bieden van opvang. Dat begon met opvangplekken voor vluchtelingen uit Oekraïne. De kracht van de veiligheidsregio's is immers om in tijden van crisis snel hulp te bieden aan mensen in nood.

Toen de druk op het aanmeldcentrum in Ter Apel toenam deed het kabinet een beroep op het Veiligheidsberaad om ook opvangplekken voor asielzoekers te realiseren. Dat verzoek was ongebruikelijk, want het betrof de *reguliere* asielopvang. Dat behoort uiteraard niet tot kerntaken van veiligheidsregio's, namelijk brandweertzorg en risico- en crisisbeheersing. Maar uit humaan oogpunt besloten de veiligheidsregio's toch om het Rijk te helpen.

Sindsdien wordt er hard gewerkt door medewerkers van veiligheidsregio's en gemeenten om crisishulpverlening te bieden. Zij hebben hun reguliere werk opzij gelegd om kwetsbare mensen een onderkomen te bieden. Een ongelooflijke prestatie waar het Veiligheidsberaad enorm trots op is. Ik wil dan ook mijn dank uitspreken aan al die medewerkers die zich hiervoor inzetten.

Maar deze situatie duurt nu al langer dan een jaar. Crisishulpverlening is per definitie tijdelijk. Het is absoluut onwenselijk om asielzoekers lange tijd op te vangen in dergelijke opvangvoorzieningen. Veiligheidsregio's doen hun best om zo goed mogelijke opvang te bieden, maar de enige oplossing is om de reguliere asielopvang op orde te brengen. Die verantwoordelijkheid ligt bij de Rijksoverheid, en hier kan niet langer mee gewacht worden.

Het Veiligheidsberaad heeft voortdurend aangegeven dat zij bereid is hulp te bieden, mits het Rijk op korte termijn met een structurele oplossing komt voor het tekort aan opvangplekken. Zo stuurde het Veiligheidsberaad al op 30 maart 2022 een brief aan kabinet en aan Eerste en Tweede Kamer waarin werd aangedrongen op een dwingend juridisch instrumentarium om voldoende opvangplekken te realiseren. Het Veiligheidsberaad ziet namelijk dat er nu onvoldoende doorzettingsmacht is om opvangplekken te realiseren.

Voorliggende wet voorziet daarin, en is daarom cruciaal onderdeel van een structurele oplossing voor de vastgelopen asielketen.

In deze wet zit geen rol voor de veiligheidsregio's. Het Veiligheidsberaad is daarom terughoudend geweest in het reageren op de inhoud van de wet. Wel heeft zij zorgen over hoe lang het duurt voordat de wet tot voldoende opvangplekken leidt. Het stapsgewijze proces met financiële prikkels is complex en kent een lange doorlooptijd. Dat belemmert de effectiviteit van de wet. Het Veiligheidsberaad hecht er daarom waarde aan dat met name de adviezen van VNG en IPO ter harte worden genomen zodat deze wet goed aansluit bij de uitvoeringspraktijk van gemeenten en provincies.

Voor het Veiligheidsberaad staat voorop dat er met deze wet een effectief instrument komt. Nederland moet zo snel mogelijk uit de opvangcrisis komen en blijven. Het is aan u als wetgever om dit te realiseren.

Wouter Kolff
Voorzitter Veiligheidsberaad